

Motion till riksdagen

1989/90:Fi9

av Carl Frick (mp)

med anledning av prop. 1989/90:21 om en
ny prisregleringslag

Miljöpartiet de gröna har den uppfattningen att det behövs en fungerande prisregleringslag. Det är bra att den nya lagen har utvidgats till att omfatta hyror och kommunala och statliga taxor och avgifter.

Propositionen om den nya prisregleringslagen innehåller ett antal svåra brister och osäkerheter som måste rättas till.

Brist 1

I den gamla lagen sägs det i § 1 tredje stycket "Har av annan orsak uppkommit fara för allvarlig prisstegring inom riket på viktigare varu- och tjänsteområde, äger Konungen förordna osv."

I den nya lagen sägs det i § 8 "Om det av någon annan orsak än krig eller krigsfara finns risk för allvarlig prisstegring inom landet på en eller flera viktiga varor eller tjänster får regeringen föreskriva osv."

I motiveringen på sidan 18 fjärde stycket säger statsrådet: "Jag anser att möjligheterna att tillgripa prisreglerande åtgärder i fredstid inte bör skärpas i förhållande till vad som gäller enligt PL. Bestämmelserna om högstpris, prisstopp etc bör i likhet vad som nu gäller därför – förutom vid krig eller krigsfara – kunna sättas i tillämpning om det av annan orsak finns risk för en allvarlig prisstegring på en eller flera viktiga varor eller tjänster. Med allvarlig prisstegring avses att den inträdda eller befarade prisstegringen är sådan att den hotar att rubba den samhällsekonomiska balansen.

Det framgår klart att motiven för lagen och hur den skall tillämpas är mycket mera restriktiva än vad som framgår av själva lagtexten. Det är miljöpartiet de grönas åsikt att denna inkongruens måste rättas till. Görs inte detta säger partiet nej till lagen i dess nuvarande skepnad.

Brist 2

I motivdelen som citerats i föregående avsnitt talas det enbart om prisstegringar som hotar rubba den samhällsekonomiska balansen. Lagskrivaren ser samhället som en ekonomisk kropp som kan komma i obalans – blir sjuk – på grund av ekonomiska problem, som driver inflation.

Lagskrivaren har helt glömt de dominerande hoten i vår framtid nämligen den pågående och starkt ökande miljöförstöringen. Den kommer att leda till olika former av ekologiska katastrofer, som leder till knapphet för rader av

viktiga varor. Ransoneringar och kvoteringar blir de logiska svaren på dessa problem om man i ett samhälle vill tillförsäkra folkflertalet en rimlig fördelning av livsviktiga varor.

Kvoteringar av fisket har vi redan som resultat av pågående ekologiska katastrofer. Renkött är svårt smutsat av radioaktivitet och de kvantiteter som är fritt från cesium-137 eller har "godtagbart" låga halter betingar höga priser, som är betydligt högre än vad som kan utgöra en allvarlig prisstegring i lagförslagets memng.

Enligt miljöpartiet de grönas syn måste det i lagskrivningen komma med ett moment som säger att prisreglering måste kunna införas i samband med ekologiska störningar och katastrofer, som leder till eller kan leda till allvarliga prisstegringar. Görs inte detta säger partiet nej till lagen i dess nuvarande skepnad.

Brist 3

Att den nya prisregleringslagen inte skall avse import- och exporthandeln kan vid en första anblick te sig okontroversiellt. Om det blir så att svensk ekonomi kommer att anpassas till den västeuropeiska ekonomiska gemenskapen kommer det att bli svårt att hålla reda på vad som är import eller vad som är producerat i Sverige. Det är utomordentligt lätt att låta en vara förpassas till Danmark och sedan importeras, varefter ett prisstopp inte kan hävdas. Denna problematik har inte behandlats i lagförslaget. Om lagen skall ha någon praktisk mening måste lagen skrivas om så att det tydligt framgår vad som är svenska respektive importerade produkter. Lagförslaget beaktar inte det faktum att många komplicerade produkter är sammansatta av såväl svenskproducerade som importerade detaljer.

Miljöpartiet de gröna anser att dessa oklarheter måste klaras ut innan en ny prisregleringslag antas av riksdagen.

Brist 4

Från miljöpartiet de grönas sida anser vi att det är otillfredsställande att ett lagförslag som är en ändring av en gammal lag inte innehåller den gamla lagtexten parallellt med den nya. Med tanke på den korta tid som står till oppositionspartiernas förfogande för att skriva motioner skulle en jämförelsemöjlighet vara väldigt viktig för att de skall ha en chans att hinna med arbetet. Från miljöpartiet de grönas sida skulle vi vilja att riksdagen gjorde ett uttalande med innebörden att det gamla lagförslaget alltid skall vara med i propositionen och att det skall löpa parallellt med det nya förslaget, vilket med fördel kan göras i detta sammanhang.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen avslår regeringens proposition 1989/90:21,
2. att riksdagen av regeringen begär en ny prisregleringslag som innebär att lagtexten i väsentliga delar är kongruent med lagens motivdel.

3. att riksdagen av regeringen begär en ny prisregleringslag som innebär att den föreslagna § 8 kompletteras med att risk eller förekomst av ekologiska skador och katastrofer kan föranleda införande av prisreglerande åtgärder.

4. att riksdagen av regeringen begär en ny prisregleringslag som klargör hur det skall vara möjligt att i framtiden kunna särskilja vad som är svenskproducerade resp. importerade varor där detta inte klart framgår av varans art.

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen har framförts om jämförelsemöjligheter mellan gamla lagar och ett nytt lagförslag.

Stockholm den 10 november 1989

Carl Frick (mp)